Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-040
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. A.C. Bek, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 26 april 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 13 januari 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Consument kan zich niet verenigen met de beslissing van de Bank om zijn KMIR te beeindigen. De Commissie ziet geen reden om af te wijken van de richtinggevende uitspraak, GC Kifid nr. 2019-783, en oordeelt dat de klacht ongegrond is.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: het Reglement) en op basis van de volgende stukken inclusief bijlagen:

- de door Consument ingediende klacht;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument.

De Commissie stelt vast dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van het Reglement. De uitspraak is daarom niet-bindend.

2. Feiten

De Commissie gaat bij de beoordeling van dit geschil uit van de volgende feiten:

2.1 Consument houdt sinds september 1997 een zogenoemde Kapitaalmarktindex Rekening (KMIR) aan bij de Bank. In de overeenkomst is, voor zover relevant, bepaald:

> *"Rentevergoeding :* *4,200% per jaar over het hele saldo, indien dat ƒ 25.000,- of meer bedraagt*
> *4,000% per jaar over het hele saldo, indien dat minder dan ƒ 25.000,- bedraagt*
> *(rentewijzigingen voorbehouden)*
> *De rente wordt aan het einde van elk kalenderkwartaal vastgesteld voor de duur van het daaropvolgende kalenderkwartaal en is gekoppeld aan het rendement op de kapitaalmarkt.*
> *Het maximale bedrag waarover rente wordt vergoed bedraagt ƒ 500.000,-.*

Opname : *bedragen kunnen zonder kosten worden opgenomen voor:*

- *aankoop van effecten/opties via de bank*
- *overboeking naar een ABN AMRO deposito met een minimale looptijd van 2 jaar*
- *aankoop woning voor eigen gebruik op voorwaarde dat de hypotheek verstrekking via ABN AMRO plaatsvindt.*

In alle andere gevallen worden over het bedrag van de opname kosten in rekening gebracht. Over de eerste ƒ 25.000,- per kalenderjaar 0,5%, daarboven 1%. (…)"

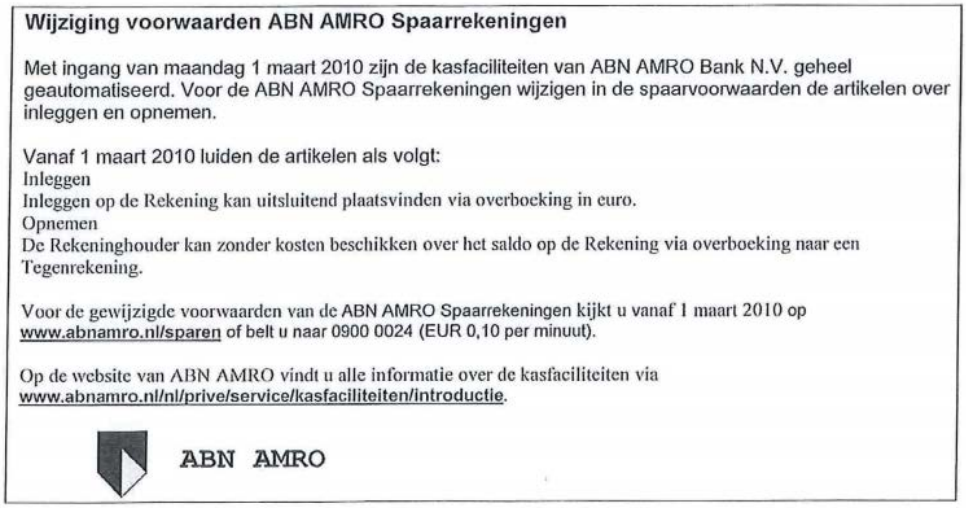
2.2 Op de overeenkomst zijn de Spaarvoorwaarden Kapitaalmarktindex Rekening (hierna: de Voorwaarden) van toepassing. Hierin is, voor zover relevant, bepaald:

"7 De bank is te allen tijde bevoegd deze voorwaarden te wijziging. Een wijziging ten nadele van de rekeninghouder gaat pas in, nadat deze in de in de vorste alinea van artikel 3 aangegeven wijze bekend is gemaakt.
(…)
3 (…) Een rentewijziging gaat pas in na kennisgeving in ten minste drie in Nederland algemeen verspreide dagbladen of na schriftelijke mededeling aan de rekeninghouder. (…)"

2.3 De Bank heeft de Voorwaarden in 2006, 2010 en 2018 gewijzigd. In deze versies is, voor zover relevant, bepaald:

*"**Beëindiging***
10. Zowel de rekeninghouder als ABN AMRO kunnen de rekening op elk gewenst moment en tegen elke gewenste datum opzeggen.
(…)
13. ABN AMRO is steeds bevoegd deze voorwaarden te wijzigen. Een wijziging ten nadele van de rekeninghouder gaat pas in na kennisgeving aan de rekeninghouder conform artikel 15.
(…)
15. Kennisgevingen aan de rekeninghouder kunnen op één van de volgende manieren worden gedaan:
- door bekendmaking via de website van ABN AMRO (www.abnamro.nl/sparen);
- door schriftelijke mededeling aan de Rekeninghouder;
- door elektronische mededeling aan de Rekeninghouder;
- door kennisgeving in ten minste drie in Nederland algemeen verspreide dagbladen."

2.4 De Bank heeft de wijzigingen van de Voorwaarden op de volgende manier aangekondigd:

Wijziging voorwaarden ABN AMRO Spaarrekeningen

Met ingang van maandag 1 maart 2010 zijn de kasfaciliteiten van ABN AMRO Bank N.V. geheel geautomatiseerd. Voor de ABN AMRO Spaarrekeningen wijzigen in de spaarvoorwaarden de artikelen over inleggen en opnemen.

Vanaf 1 maart 2010 luiden de artikelen als volgt:
Inleggen
Inleggen op de Rekening kan uitsluitend plaatsvinden via overboeking in euro.
Opnemen
De Rekeninghouder kan zonder kosten beschikken over het saldo op de Rekening via overboeking naar een Tegenrekening.

Voor de gewijzigde voorwaarden van de ABN AMRO Spaarrekeningen kijkt u vanaf 1 maart 2010 op www.abnamro.nl/sparen of belt u naar 0900 0024 (EUR 0,10 per minuut).

Op de website van ABN AMRO vindt u alle informatie over de kasfaciliteiten via www.abnamro.nl/nl/prive/service/kasfaciliteiten/introductie.

ABN AMRO

2.5 Op de overeenkomst tussen partijen zijn tevens de Algemene Bankvoorwaarden van toepassing, waarin – voor zover relevant – is bepaald:

> *"**Artikel 2: Zorgplicht bank en cliënt***
> *1.De bank neemt bij haar dienstverlening de nodige zorgvuldigheid in acht en houdt daarbij naar beste vermogen rekening van de belangen van de cliënt. Geen van de bepalingen van deze algemene bankvoorwaarden of van de door de bank gebruikte bijzondere voorwaarden kan aan dit beginsel afbreuk doen.*
> *(…)"*

2.6 Op 15 januari 2019 heeft de Bank Consument per brief, voor zover relevant, bericht:

> *"U heeft in een ver verleden een (of meer) Kapitaalmarktindex Rekening(en) (KMIR) bij ons afgesloten. U bent dus al vele jaren een trouwe klacht van {de Bank} en dat waarderen wij zeer. Onlangs hebben wij besloten om de KMIR per 31 maart 2019 stop te zetten.*
> *Wij kunnen ons voorstellen dat dit geen goed nieuws is en dat u teleurgesteld bent in dit besluit. Maar wij kunnen de relatief hoge rente van 1,5% voor een saldo tot € 230.000 niet langer aanbieden. De reden hiervoor is de aanhoudend lage rentestand op de geld- en kapitaalmarkt. Is dus saldo lager dan € 11.000 dan verandert er voor u weinig.*
>
> ***Dit gebeurt er met uw spaargeld***
> *Op 31 maart 2019 heffen wij de KMIR op. Omdat u mogelijk nog niet weet wat u met uw spaargeld wilt doen, zetten wij uw KMIR om in Direct Sparen. (…)*
> *(…)*
> ***Alternatieven***
> *Hoewel wij de KMIR omzetten naar Direct Sparen hoeft u die rekening niet aan te houden. U kunt ook kiezen voor een van de volgende alternatieven:*
> - *Uw geld overboeken naar een spaarrekening die een hogere rente geeft.*
> - *Uw geld beleggen: u kunt een hoger rendement behalen maar u loopt altijd risico uw inleg kwijt te raken.*
> - *Een schenking doen om te profiteren van de belastingvoordelen.*
> - *Uw woning verduurzaken, dan bespaart u op uw energiekosten."*

2.7 Op 31 maart 2019 heeft de Bank de KMIR van Consument omgezet in een spaarrekening 'Direct Sparen'.

2.8 Consument kan zich niet verenigen met deze beslissing van de Bank en heeft zich hierover bij de Bank beklaagd. De uitwisseling van standpunten heeft niet tot een oplossing van het geschil geleid en Consument heeft het geschil aan Kifid voorgelegd.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering van Consument

3.1 Consument vordert een bedrag van € 1.776,00 per jaar, zijnde het jaarlijkse renteverlies.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort samengevat, op de volgende grondslag. Consument stelt dat de Bank de op haar rustende zorgplicht heeft geschonden door ten onrechte zijn KMIR te beëindigen en voert hiertoe de volgende argumenten aan:

- de Bank heeft de gewijzigde Voorwaarden niet aan Consument ter beschikking gesteld, waardoor de oude Voorwaarden nog steeds van toepassing zijn;
- het beëindigen van de KMIR is niet in het belang van de klant en dus in strijd met artikel 2 van de Algemene Bankvoorwaarden. De beëindiging was een eenzijdige beslissing van de Bank, zonder dat een redelijk alternatief of een schadevergoeding wordt geboden, waartoe de Bank op grond van maatstaven van redelijkheid en billijkheid wel is gehouden;
- Consument betwist dat de KMIR een verlieslatend product is, nu dit door de Bank niet nader is onderbouwd en hij vermoedt dat de beëindiging van het product slechts is bedoeld om de winst van de Bank te vergroten;
- de opzegging van de KMIR is in feite een renteverlaging en daardoor is onderhavig geschil vergelijkbaar met de Euribor-problematiek. Consument verwijst hiervoor naar het vonnis van de rechtbank Amsterdam (ECMI:NL:RBAMS:2015:7848).

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Algemeen

4.1 Aan de Commissie ligt de vraag voor of de Bank de op haar rustende zorgplicht jegens Consument heeft geschonden door zijn KMIR te beëindigen. De Commissie neemt hiertoe het volgende in overweging.

Opzegging van de KMIR

4.2 Consument heeft gesteld dat de gewijzigde voorwaarden niet aan hem ter beschikking zijn gesteld, waardoor de oude voorwaarden, zoals die in 1997 golden, nog van toepassing zijn. De Commissie stelt vast dat ook in de voorwaarden zoals die in 1997 golden, is opgenomen dat de Bank te allen tijde bevoegd is de voorwaarden te wijzigen. Iedere wijziging ten nadele van rekeninghouders van de Bank gaat pas in na kennisgeving in ten minste drie in Nederland verspreide dagbladen of na schriftelijk mededeling aan de rekeninghouder. Het was daarom niet vereist dat de Bank een kopie van de gewijzigde voorwaarden daadwerkelijk aan Consument verstrekte. De Bank heeft de tekst van de publicaties overgelegd, waaruit blijkt dat tevens een link naar de website van de Bank is opgenomen waar de gewijzigde voorwaarden zijn gepubliceerd. Ondanks dat de Bank geen kopie van de drie dagbladen heeft kunnen verstrekken, heeft de Commissie geen aanleiding om te twijfelen aan de authenticiteit van de kopie van de overgelegde tekst van de publicaties. Met het oog op de wettelijke bewaartermijnen, kan ook niet van de Bank worden verwacht dat zij alle publicaties en nieuwsberichten uit 2006 bewaart. De Commissie acht het voldoende aannemelijk dat de Bank in drie in Nederland verspreide dagbladen kenbaar heeft gemaakt dat de voorwaarden gewijzigd zijn. Hiermee is aan de vereisten van de artikel 3 en 7 van de in 1997 geldende Voorwaarden voldaan. In de Voorwaarden van 2006, 2010 en 2018 is bepaald dat zowel de rekeninghouder als de Bank de KMIR tegen elke gewenste datum kunnen opzeggen.

4.3 De Commissie oordeelt mede op grond van de voorgaande overweging dat de KMIR rechtsgeldig is opgezegd. De Commissie sluit hierbij aan bij hetgeen is overwogen in de richtinggevende uitspraak GC Kifid nr. 2019-783. In zijn reactie op die uitspraak heeft Consument gesteld dat de KMIR, anders dan de Commissie in de genoemde uitspraak heeft vastgesteld, geen vrij opneembare spaarrekening was. Zelfs als de stelling van Consument gevolgd zou worden, maakt dat het oordeel niet anders. De KMIR dient nog steeds als een duurovereenkomst voor onbepaalde tijd te worden gekwalificeerd, die in beginsel mag worden opgezegd. In de gegeven omstandigheden, die niet afwijken van de omstandigheden uit de hiervoor bedoelde richtinggevende uitspraak, is de opzegging of de termijn daarvan niet onredelijk. De Commissie oordeelt dat dit klachtonderdeel ongegrond is.

Zorgplicht van de Bank

4.4 Consument heeft voorts gesteld dat de Bank in strijd met artikel 2 van de Algemene Bankvoorwaarden heeft gehandeld, doordat de opzegging van de KMIR naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet in het belang van Consument is. Consument heeft hierbij tevens aangegeven dat hij vermoedt dat de KMIR is beëindigd, om meer winst voor de Bank te genereren. De Bank heeft zich tegen de stellingen van Consument verweerd door aan te voeren dat een opzegtermijn van tweeëneenhalve maand is gehanteerd en dat een alternatief is geboden.

Tevens heeft de Bank benadrukt dat de KMIR een verlieslijdend product was. Consument stelt verder dat sprake is van een beëindigingsbeding, dat vergelijkbaar is met een wijzigingsbeding. De Bank heeft dit gemotiveerd betwist.

4.5 De Commissie oordeelt ten aanzien van dit klachtonderdeel dat een financieel dienstverlener, zoals de Bank, een zekere mate van vrijheid toekomt ten aanzien van de producten die zij aanbiedt en in haar assortiment houdt. De Bank komt daarom het recht toe om ook producten te verwijderen, zelfs indien niet is aangetoond dat zij niet langer rendabel zijn, mits een en ander naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar is. De Commissie heeft in het voorgaande reeds geoordeeld, in lijn met haar eerdere uitspraak, dat de Bank gerechtigd was het product te beëindigen. Artikel 2 van de Algemene Bankvoorwaarden bepaalt dat de Bank de zorgvuldigheid in acht dient te nemen en naar beste vermogen rekening dient te houden met Consument. Niet gebleken is dat de Bank de beslissing om de KMIR te beëindigen lichtvaardig of ondoordacht heeft genomen. Consument is een redelijke termijn gegund om zijn geld elders onder te brengen en de Bank heeft actief alternatieve aangedragen. Het belang van Consument is wel degelijk meegenomen in de overwegingen van de Bank. De argumenten van de Bank, die zien op de rendabiliteit van de KMIR, acht de Commissie overigens niet onaannemelijk.

4.6 De stelling van Consument, dat het beëindigingsbeding in de Voorwaarden in feite een wijzigingsbeding is, wordt door de Commissie niet gevolgd. Zoals in het voorgaande is overwogen, was de Bank gerechtigd de KMIR te beëindigen. Van een beëindigingsbeding dan wel wijzigingsbeding is dan ook geen sprake. Ook dit klachtonderdeel wordt daarom ongegrond verklaard.

Alternatieven en vergoeding

4.7 Consument stelt voorts dat de Bank hem geen vergelijkbaar alternatief voor de KMIR heeft geboden, omdat de KMIR een rentevergoeding van 1,5% bood en Direct Sparen slechts 0,3%. Tot slot stelt Consument dat de Bank hem in feite een vergoeding verschuldigd is voor het beëindigen van de KMIR. Indien Consument namelijk de KMIR zou hebben beëindigd, zou hij hiervoor voor een opname boven de € 25.000,00 opnamekosten van 0,5% verschuldigd zijn geweest en over het meerdere 1% aan opnamekosten.

4.8 De Commissie oordeelt ten aanzien van dit klachtonderdeel dat zij het aanbod van de Bank om over te stappen naar Direct Sparen niet onredelijk acht. De reden dat de KMIR geen vergelijkbaar alternatief heeft, is mede gelegen in het feit dat het een verlieslatend product is. Redelijkerwijs kan dan ook niet worden verwacht dat de Bank Consument een alternatief biedt tegen exact dezelfde voorwaarden c.q. rentevergoeding. Daarbij komt dat dit niet het enige door de Bank aangedragen alternatief was. Het stond Consument ook vrij zijn gelden bij een andere financieel dienstverlener onder te brengen.

Bovendien is in de Voorwaarden niet opgenomen dat de Bank Consument een dergelijke vergoeding verschuldigd zal zijn indien zij het product beëindigd.

Conclusie

4.9 Op grond van de voorgaande overwegingen oordeelt de Geschillencommissie dat de klachtonderdelen ongegrond zijn en wijst de vordering van Consument af.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze beslissing is genomen in een verkorte procedure als bedoeld in artikel 32 van het Reglement. De uitspraak heeft daarom de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.